

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
★
Oglasni v tem listu
so uspešni

VOL. XXVIII.—LETTO XXVIII.

ENAKOPRAVNOST

E Q U A L I T Y

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK) SEPTEMBER 24, 1945

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
★
Best Advertising
Medium

STEVILKA (NUMBER) 222

Predlog za avtonomijo Trsta v okviru Jugoslavije

14 jugoslovanskih generalov spoznanih krivim izdajstva

BELGRAD, 22. sept. — Danes je bilo pred vrhovnim vojaškim sodiščem obsojenih na smrt 14 jugoslovanskih generalov, ki so bili spoznani krivim veleizdaje, kolaboracije s sovražnikom, ubijanjem patriotov, požiganjem vasi in drugih grozodejstev. Poleg generalov so bili obsojeni na smrt pod sličnimi otožbenimi trije drugi obtoženci. Sesnajst nadaljnih obtožencev je bilo obsojenih v zapor od treh do 20 let s trdim delom. Vašem je zaplenjena njihova imoma v vsi so kaznovani z izgubo narodne časti.

Mnogo nacijskih prvakov živi v Švici v razkošju

BERNE, Švica, 22. sept. — Mnogih članov nacijske stranke, ki se zanašajo na svoje zvezne z gotovimi švicarskimi funkcijarji, živi v udobnosti in razkošju po raznih švicarskih letoviških, v prepričanju, da jih njeni zvezni obvarujejo deportacijo. Iz nekega poročila, ki ga je objavila švicarska vlada, je razvidno, da je bilo do danes iz Švicer deportiranih samo 51 izmed 257 nemških diplomatov. Prvotno je bilo v seznamu za deportacijo nič manj kot 2,867 nemških fašistov in nemških nacistov, ampak kot razvidno iz omenjenega poročila, jih je bilo iz dežele poslanih samo 726.

Feighan doma

Kongresnik Michael A. Feighan za 20. kongresni distrikt, je v soboto po devet tednov trajači turi v Evropi vrnil v Washington. Potoval je s posebnim kongresnim odsekom, ki je proučeval probleme prevoza, živeža in oblike v raznih deželah v Evropi in na Bližnjem vzhodu.

ADMIRAL KING SE BO UMAKNIL V POKOJ

WASHINGTON, 22. sept. — Tu je danes zvedelo, da bo admiral Ernest King, v Lorainu, O., rojeni poveljnik ameriške vojne mornarice, še letos odšel v pokoj in da bo njegovo mesto zamenjal admiral Chester N. Nimitz.

V CALIFORNIJI

V Martinez, Calif., sta se počela Mr. in Mrs. Louis Simon, 5118 Miller Ave., Maple Heights, O. Želimo jima obilo zahvale in razvedrila ter srečen povratak!

KLUB "LJUBLJANA"

Jutri večer se ob navadnem včerj in v navadnih prostorih včerj se je kluba "Ljubljana". Člani so vabljeni, da se udeležijo:

Cliff Mine, Pa. — Iz vojaške službe so bili odpuščeni Fr. J. Frank Sifler in Albert S. H. Frank Sifler in Albert S. H. Herman Sifler in Viktor Prezelj. Poročena sta bila Mathew Rangelj in Clara Powell.

Vesti iz življenja ameriških Slovencev

"Resnični problem pred kon-

Definitivna odločitev glede Trsta in Primorske še ni bila napravljena

Molotov protestiral proti objavi poročila, da je konferenca Trst odrekla Jugoslaviji

Na podlagi raznih križajočih se poročil o poteku poganj na londonski konferenci zunanjih ministrov velike petorice, ki so bila objavljena je sedaj postalo jasno, da konferenca še ni napravila nobene definitivne odločitve glede Trsta.

Poročila, ki so trdila, da bo Trst postal mednarodno mesto, oziroma da je konferenca Trst odrekla Jugoslaviji, so bila očvidno netočna.

Da je temu tako, je jasno povедano v poročilu, katerega je objavil "New York Times" proši petek 21. septembra od svetega londonskega korespondenta Herberta L. Matthews.

To poročilo v pričetku ugostjava nezadovoljstvo sovjetske delegacije nad stališčem Zed. držav v Londonu, ki so nastopile proti temu, da bi Rusija do-

bila poverjenštvo nad eno izmed italijanskih kolonij v Afriki, medtem ko so Zed. države v San Franciscu dale razumeti, da ne bodo nasprotovale ruski udeležbi pri upravi italijanskih kolonij.

Molotov ni nikdar popustil v podpori Jugoslavije Potem pa poročilo Matthews nadaljuje:

"Kakor se razume, je sovjetski zunanjii komisar Vjačeslav M. Molotov danes zjutraj odločno protestiral proti komunikatu, katerega je objavilo snoči tajništvo sveta zunanjih ministrov glede italijansko-jugoslavanske meje in Trsta.

"Nekateri krogi so omenjeni komunikati krivo tolmačili, da je konferenca prišla do soglasja glede Trsta in gotove 'narodnostne črte.' Kakor je bilo rečeno v mojem včerajnjem poročilu, je Molotov na dopoldanski seji odločno podprt stališče Jugoslavije in od tedaj ni spremenil svojega stališča.

"Napravljen ni bil še nikak zaključek in to postane jasno, ako se komunikat skrbno prečita. Res je, kakor je bilo opozorno, da bi priznanje narodnostne črte Trst dalo Italiji, ampak nikjer v komunikatu ni bilo rečeno, da se bo to zgodilo. Zastopniki zunanjih ministrov so dobili te narocilo, da 'poročajo' o črti, ki 'naj bi v poglavitem temeljila na narodnostni podlagi.' V smislu te formule Jugoslavija še vedno lahko dobi Trst."

Komunikati bodo poslej odobreni od ministrov Potem poročilo istega korespondenta nadaljuje:

"Poleg tega se je v komunikatu govorilo edino le o internalizaciji tržaške luke. Ampak celo v tem pogledu imajo zastopniki zunanjih ministrov tozadne edino le 'poročati'. Kar se tiči internacionalizacije tržaške luke, ni bilo nikdar nikakega spora, kajti glede tega so bile vse večje sile že poprej v soglasju.

50 UBITIH V ŽELEZNISKI NESRECI V FRANCII

PARIZ, 22. sept. — Snoči se je v bližini Grenoble prijetila velika železniška nesreča, v kateri je bilo ubitih 50 oseb.

"Resnični problem pred kon-

OPOZICIJA V JUGOSLAVIJI NI VLOŽILA IMEN KANDIDATOV

BELGRAD, 22. septembra. — Stranke, ki so nasprotne vladi maršala Tita, niso vložile kandidatnih listin danes do polnoči, ko je bil zadnji čas za vložitev teh listin, kar pomeni, da bo pri volitvah, ki se bodo vrstile v novembru, zastopana samo koalicija strank, iz katerih sestoji Osvobodilna fronta.

Milan Grol, vodja srbske demokratske stranke, ki je pred par tedni položil resigracijo kot podpremier vsled opozicije proti volilnim zakonom, je danes izjavil, da bo zunanjii minister Ivan Šubašić, ki je sedaj bolan, v najkrajšem času položil ostavko in se postavil na čelo združeni opoziciji.

WINSTON CHURCHILL DOSPEL V MONTE CARLO

MONTE CARLO, 22. sept. — Bivši britski premier Churchill je dospel danes v Monte Carlo, kjer bo nadaljeval svoje počitnice, katere je začel pred par tedni v Italiji.

Avtna unija CIO zahteva glasovanje glede stavke

DETROIT, 23. sept. — Unija avtomobilskih delavcev, spadajoča k CIO, ki je danes naslovila na vladni delavski odbor v Washingtonu prošnjo, da se v vseh tovarnah General Motor korporacije odredi glasovanje, pri katerem bo delavstvo odločilo glede stavke v podporo zahtevi za 30-odstotno mezdno zvišanje.

Delavski department v Washingtonu je po prejemu prošnje dal razumeti, da se boža tozadne volitve, ako se jih bo odbrilo, vrstile 24. oktobra.

Medtem pa se nahaja v Detroitu doma okrog 90,000 delavcev, ki so bili večji del zaposleni v avtov industriji. Vsled stavke delavcev v rafinerijah mestu tudi preti prometna paraliza.

SI JE SAM ODREZAL POŠKODOVANO ROKO

JOLIET, Ill., 22. sept. — Ko je včeraj tekom dela stroj zmečkal desno roko 34-letnemu farmerju Robertu Lampingu, je farmer z žepnim nožem amputiral poškodovani ud dva palca nad zapestjem.

Potem je Lamping šel dve milij daleč od farme svojega očeta, kjer je dobil avtomobil in se podal proti bolnišnici, ko ga je na poti srečal njegov brat in ga peljal ostali del poti do bolnišnice.

EISENHOWER SE VRNIL Z OBISKA V VARŠAVI

LONDON, 22. sept. — General Eisenhower se je danes vrnil v Berlin z obisku v Varšavi, kjer je bil gost Boleslava Beiruta, predsednika poljske provizorične vlade.

50 UBITIH V ŽELEZNISKI NESRECI V FRANCII

PARIZ, 22. sept. — Snoči se je v bližini Grenoble prijetila velika železniška nesreča, v kateri je bilo ubitih 50 oseb.

MacArthur dobil ukaz za masne aretacije na Japonskem

Okupacijske sile nimajo zavirati revolte demokratičnih Japoncev

WASHINGTON, 23. septembra. — Vlada Zed. držav je danes poslala gen. MacArthurju naročilo, da izvrši masne aretacije na Japonskem začetno revolucijo proti svojim nekdanjim gospodarjem, nimajo okupacijske sile generala MacArthurja delati odporu, nobenih zaprek, razen v kolikor bi bilo potrebno za protekcijo samih sebe in za izvrševanje okupacijskih ciljev.

Skupno s tem navodilom je vlada izjavila, da ako demokratični elementi na Japonskem začnejo revolucijo proti svojim nekdanjim gospodarjem, nimajo okupacijske sile generala MacArthurja delati odporu, nobenih zaprek, razen v kolikor bi bilo potrebno za protekcijo samih sebe in za izvrševanje okupacijskih ciljev.

Navodila gen. MacArthurja so bila sestavljena od državnega, vojnega in mornaričnega departmента in odobrena od predsednika Trumana že pred štirimi tedni, kakov razvidno iz objave, ki je bila danes prvič dana v javnost.

Detektiv in tat izgubila življenje tekom lova za ukradenim avtomobilom na Euclidu

Dva moška sta izgubila življenje tekom divjega lova, ki se je začel, ko je policija v Euclidu v soboto ob 8:15 zvečer dobita poročilo, da je bil pred Burt's gostilno na Euclid Ave. in Chardon Rd. ukraden neki Ford avtomobil.

Mrta sta Louis Hauschild,

44-letni detektiv v East Clevlandu, in pa Stanley Pavlic, star 23 let in stanujec v Euclidu na 25231 Euclid Ave. Rojen je bil v Windber, Pa. Štiri meseci se je nahajjal pri marinah, sedaj pa je delal pri Chase Brass & Copper Co. Zapušča očeta Franka, doma iz vasi Brusnice na Dolenjskem, mater Josephine, rojeno Prime, doma iz vasi Podluben na Dolenjskem, tri brata Franka, Edwarda in S. 2/c Alfreda, ki se nahajajo na Japonskem, sestro Mrs. Alice Terlisky v Long Island, N. J., in sestro Mrs. Stefania Basil v Cedarhurst, L. I. Pogreb ima v oskrbi August F. Svetek poštevnični zavod, 478 E. 152 St.

Pokojni Stanley Pavlic je bil 22 let star ter je stanoval na 25231 Euclid Ave. Rojen je bil v Windber, Pa. Štiri meseci se je nahajjal pri marinah, sedaj pa je delal pri Chase Brass & Copper Co. Zapušča očeta Franka, doma iz vasi Brusnice na Dolenjskem, mater Josephine, rojeno Prime, doma iz vasi Podluben na Dolenjskem, tri brata Franka, Edwarda in S. 2/c Alfreda, ki se nahajajo na Japonskem, sestro Mrs. Alice Terlisky v Long Island, N. J., in sestro Mrs. Stefania Basil v Cedarhurst, L. I. Pogreb ima v oskrbi August F. Svetek poštevnični zavod, 478 E. 152 St.

POROKA

V soboto, 15. septembra sta se poročila Miss Jean Wamsley, hčerka Mr. in Mrs. C. E. Wamsley, Portmouth, O., in Mr. Rudolph Vojsak, sin pozname Mrs. Mary Vojsak-Vapotich, 469 E. 185 St. Poroka se je vrnila v First Community Church in podporočnik se je mladi par podala na ženitovansko potovanje v Kanado. Novoporocencema čestitamo in želimo jima običajno srečo v zakonskem življenju!

SEJA ZDRAUZENEGA ODBORA

Nocoj, ob 8. uri se vrši redna seja Zdravzenega odbora Clevelandu zadnjih 20 let. Bil je mrtev, ko je bil pripeljan v bolnišnico. Zavuča vodovo, ki se nahaja na obisku pri sorodnikih v Indiani. Njegov brat Ernest je saržent pri policiji v Clevelandu. Ukradeni Ford je bil last se te seje udeležen.

Specifičen načrt glede Primorske in Koroške bil predložen po Kardelju

LONDON, 21. septembra (Poroča Sydney Gruson v "New York Times") — Edward Kardelj, podpredsednik v jugoslovanski vladi maršala Tita, je danes svetu zunanjih ministrov predložil načrt, glasom katerega bi Trst postal svobodno mesto pod suverenost Jugoslavije. Ta ideja sicer ni nova, ampak je bila danes prvič sugestirana svetu zunanjih ministrov od strani Jugoslavije.

Kakor je izjavil danes Kardelj v razgovoru s časnikarji, bi imel Trst po tem načrtu svojo lastno vlado, volil bi svojo lastno zborunico, ki bi vladala Trstu samostojno v okviru federalnih državnih zakonov.

Pristavil je, da bi Italijani imeli večino v vladi in zborunici Trsta, ker tvorijo večino prebivalstva v mestu.

(Op. ured. Opazka ameriškega časnikarja, da so Jugoslaviani še zadnji čas "iznašli" svoje ime za Celovec, nam pove, kako velikanska nevednost obstoji med takozvanimi informiranimi krogom glede Slovencev in Slovenov v obči. Iz tega pa je tudi jasno, kako težka je naloga Jugoslavije, ko se pogaja z diplomati glede svojih pravic).

Jugoslavija želi prisrčne odnose sosedov

Ko se je Kardelja vprašalo, ako ima Jugoslavija kakšne zahteve na Grško, je odvrnil, "da se ne," potem pa poudaril željo Jugoslavije za prisrčne odnose s svojimi sosedami, ki so ogrožani vsled neuradnih grških zahtev po jugoslovanski zemlji.

Kardelj je dalje rekel, da Jugoslavija nima nikakih zahtev proti Romuniji, Bolgariji in Ogrskim ter izrazil željo, da bi se podvzelo korake glede vojnih industrij v Italiji, ki naj bi preprečili možnost bodočih italijanske agresije proti Jugoslaviji.

Detektiv in tat izgubila življenje tekom lova za ukradenim avtomobilom na Euclidu

Na dopust je prišel poznan godbenik Cpl. John Kristof, 1563 E. 173 St. Nahajal se je v državi Washington. Prijatelji ga lahko obišejo na domu. Kardelj je naglasil, da ima Ju-

Naši fantje-vojaki

FRANK FERENČAK

Snoči je na domu Josepha Kovacha na Stevens Blvd., v Willoughby, O., um

ENAKOPRavnost

Owned and Published by

AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.

231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES. CENE NAROCNINI

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:

(Po raznašalcu v Clevelandu in po poti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$5.50

For Half Year — (Za pol leta) \$3.00

For 3 Months — (Za 3 meseca) \$2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po poti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50

For Half Year — (Za pol leta) \$4.00

For 3 Months — (Za 3 meseca) \$2.50

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemskie drake):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00

For Half Year — (Za pol leta) \$4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland,

Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

CARTER ČLOVEŠTVA

Naslednji članek je napisala Ruth Bryan Owen Rohde, hči Jenningsa Bryana, ki je bil mnogo let državni tajnik v kabinetu predsednika Wilsona. Ona je bila pod administracijo predsednika Roosevelta več let poslanica Zedinjenih držav na Danskem.

Zdaj, ko je čarter na papirju in ga narodi podpisujejo drug za drugim, ne smemo pozabiti poglobitnega—na našo dolžnost, da skrbimo za bodoči mir in varnost.

Z napeto pozornostjo je narod v tej deželi, prav kot v 49 drugih deželah, opazoval delegate v San Franciscu, ko so gradili načrt za organizacijo Zedinjenih narodov. Saj to ni bila lahka stvar. Vsako misel je bilo treba izraziti v toliko različnih jezikih in ozadja kulture in izobrazbe so bila tako različna, da se ni čuditi, da so nastali med delegati spori, ki so često grozili spremeniti se v krize.

Toda za vsem tem pričanjem in za vsemi spori je bila navzoča trdna volja vseh delegatov, da narodi ne smejo oditi iz San Francisca s praznimi rokami. Zavedali so se, da so na kocki milijoni človeških življenj. Zato so delali in se trudili in njihov duh je bil tak, da se je končala konferenca v najlepšem prijateljskem razpoloženju. V javnih razpravah so bili začrtali človeštvo čarter in ko je bil dokument podpisan, je bilo jasno vsem onim, ki so prisostvovali tej ceremoniji, da je mogoče, da se je pričela nova doba za vse človeštvo.

Razumljivo je, da so vsi delegati opravljali svoje delo z največjo resnostjo in da so narodi, ki so bili v dobi ene generacije dvakrat pahnjeni v vojno, goreče hrepeneli za tem, da bi čarter zadostil svojemu velikemu cilju, tako da bi bilo prihodnjim generacijam prihranjeno neznosno trpljenje, ki je zahtevalo tako strašne žrtve od ljudstev Evrope in Azije. Nočemu, da bi bili ljudje še enkrat prisiljeni živeti kot divje živali, v strahu, da utegne nekdo preslišati kar govore šepetaje, da bi jih znova nadaljno z grozo vsako trkanje na vrata, ker bi moglo pomeniti, da bodo eni ali pa njihova rodbina odgnana neznano kam, ali ustreljeni.

Ljudje hočejo, da bi mogli oni, ki so danes otroci, jutri živeti svobodno, služiti svoj kruh na pošten način in govoriti brez dovoljenja ali prepovedi, vzgajati svoje rodbine v deželah, katere ljubijo. Neglede na cerkev, v kateri molijo svojega Boga, neglede na barvo njihove kože ali na jezik, katerega govore, mi hočemo, da žive vsi ljudje v miru in varnosti.

Možje in žene, ki so pisali čarter so smatrali, da je zaščita osnovnih človeških pravic njihova prva dolžnost. Jasno so povedali, da je eden njihovih velikih ciljev, da "tvedejo in vspodbujajo spoštovanje do človeških pravic in da osnovnih svobod za vse, brez ozira na raso, spol, žezik ali vero." Poseben odbor bo ustanovljen, da se uresniči te zahteve.

To je velik zgodovinski korak naprej. Prvič so narodi sporazumno izjavili, da so človeške pravice in osnovne svobodščine zadeva mednarodne vrste—da nobena vlada ne sme pehati ljudi okrog po svoji volji, jim odvzemati pravice, jih pošiljati v koncentracijska taborišča in istočasno reči ostalem svetu: "To je moja stvar. Ne vmešavajte se." Nobena vlada ne sme podirati cerkva, razbijati delavskih unij, zažigati knjig, zapirati šol, prepovedati časopisov in zapirati volišč, ne da bi s tem prelomila svoje obvezne prevzete v čarterju. Ta dokument pove z vso jasnostjo, da je krivica, ki se godi kateremu koli delu človeštva, zadeva vseh ljudi.

Celo tukaj pri nas v Zedinjenih državah morejo veljati zahteve čarterja kot cilj osebne svobode. Res je, da nas ščitijo tu naši demokratični zakoni. Naš Bill of Rights jamči vsakomur pravice, da moli svojega Boga kot mu draga, da govoriti kar hoče in da se loti politike, ako želi nekaj spremeniti. Navzlic temu pa se nahajajo med nami demagogi, oblastični agitatorji, ki napadajo pravice naših tujerodnih skupin in drugih manjšin. V svojih listih tiskajo umazane laži in ščuvajo na cestah in zborih proti poštenim Amerikancem tujih pokoljenj, širijo nezaupanje do Židov, do katolikov in Amerikancev, ki nimajo bele polti.

V čarterju poudarjajo Združeni narodi svojo vero v "osnovne človeške pravice in v dostojanstvo in vrednost človeka" ter ustanavljanje sredstva, ki so potrebna, da se uveljavlja spoštovanje in upoštevanje človeških pravic vseh povsod. Toda ta sredstva še niso zadostna. Čarter še ne bo

končni odgovor na vse naše probleme. Čarter mora biti le orodje, s katerim bomo mogli sezidati nov in boljši svet za nas in naše otroke.

Ustava Zedinjenih držav bi bila le košček papirja, rumenega od starosti, na katerem bledi črnol, ako ne bi bilo zaslonbe in udanosti naroda, ki jo je napravil temeljni kamen velikega sistema vladanja. Ista gorečnost je potrebna za organizacije zedinjenih narodov in onega duha pravičnosti in strpljivosti, katerega predstavlja. Vsakdo mora dati to, da bo organizacija zedinjenih narodov mogla uspešno poslovati. Vsak državljan bo doprinesel svoj del, ako bo proučil čarter, ga z vso trdnostjo zagovarjal in ravnal po načelih pravičnosti, strpljivosti in poštenosti v javnem življenju in pomagal uresničiti to največje podjetje za dobro vsega človeštva.

"Primorski dnevnik"

Cleveland, Ohio. — Tak naslov nosi slovenski časopis, kateri izhaja v našem slovenskem Trstu. Ena številka tega lista mi je prišla zadnje čase v roke, in kar lahko je pri srecu človeku, ki vidi, da po tolikih letih nosi slovenski časopis naslovnik "Primorsko Dnevnik", Trst, sobota, 30. junija leta I. št. 42.

Ta slovenski dnevnik sicer niniše v kaki veliki bogati obliki, ker pač moramo razumeti tamšnje razmere, ampak nekaj je, kar vpliva na človeka, ko po preko 25. letih imajo Tržačani priliko imeti svoje novine. List je le na dveh straneh z osmimi kolonami. Vsebina je zaenkrat le informativnega značaja, z novicami od vseposvod in je obenem glasilo Osvobodilne Fronte. Dalje ima razna poročila slovenskih kmetov in delavcev iz Primorske, oziroma dopise in druge svetovne novice. Seveda največ pa še novice, ki se nanašajo le na "tržaške zadeve".

Zanimal me je "tržaški radio", čitalcev z sledičimi članki: Jutranja glasba, poročilo v slovenščini, poročilo v italijanski, Kmetski sekret, Simfonična glasba, otd.

Dalje opazim: v Sežani je bivječji "miting", ki ga je priredila ZSM iz Dutovelj, skupno z ženami in mladino iz Sežane. Na vsporedu so bile lepo izvedene pevske in recitacijske točke. Navzoč je bil tudi tajnik Narodno osvobodilnega odbora okrožnega izvršnega odbora tovariš Izidor, ki je imel kratek govor o tradicionalni narodni in partizanski pesmi, ki se sedaj svobodno razlega s slovenskimi odromi, i. t. d. Bili so navzoč tudi angleški vojaki, ki so navdušeno ploskali nastopajočim. Mladina je pokazala svoje nemale sposobnosti ter voljo do resnega udejstvovanja na kulturnem polju, itd., itd.

Iz Goriške je poročilo: "Vračajo se iz nemških koncentracijskih taborišč, več tovarisev in tovariši. (Tako se vsi sedaj imenujejo oziroma nazivajo med seboj, ne več gospa ali gospod pač pa tovariš ali tovarišica, kar je prav). Veliko novic je tudi iz okolice Dornberga. Vsipripovedujejo o krutostih, ki so jih moralni prestati itd. V Gorici se je organizirala "Strokovna zveza delavcev in nameščencev", itd.

Dalje poročilo iz "Lazice", kjer se glasi: V naši vasi smo ustanovili čitalnico, v njej imamo lepo urejeno literaturo in knjige, itd.

Dalje "Slikarska razstava". V torek, 3. julija bo otvorjena v Tržaški galeriji razstava slik in lesorezov. V posameznih prostorih bodo razstavljeni sledeči slikarji: Černigoj, Moro, Lukečič, Cesar itd.

Dalje protestne brzjavke protifašističnih organizacij v Trstu, ki so bile poslane angleški vladi, ter predsedniku Trumanu itd. Dalje protest tržaških strokovnih zvez in proti neprijateljski politiki, angleškega vojaškega poveljnega.

Kot razvidno je naš del našega telesa slovenskega Primorja, pričel svobodno in prosto dihati po preteklu 25-letne-

to vse v imenu cerkve in vere. Čarter mora biti le orodje, s katerim bomo mogli sezidati nov in boljši svet za nas in naše otroke.

Ustava Zedinjenih držav bi bila le košček papirja, rumenega od starosti, na katerem bledi črnol, ako ne bi bilo zaslonbe in udanosti naroda, ki jo je napravil temeljni kamen velikega sistema vladanja. Ista gorečnost je potrebna za organizacije zedinjenih narodov in onega duha pravičnosti in strpljivosti, katerega predstavlja. Vsakdo mora dati to, da bo organizacija zedinjenih narodov mogla uspešno poslovati. Vsak državljan bo doprinesel svoj del, ako bo proučil čarter, ga z vso trdnostjo zagovarjal in ravnal po načelih pravičnosti, strpljivosti in poštenosti v javnem življenju in pomagal uresničiti to največje podjetje za dobro vsega človeštva.

"Primorski dnevnik"

ga narodnega suženjstva, ki si je to ljudstvo priborilo svoje pravice in svobodo, katero upamo, da bo jo tudi na podlagi svojih ogromnih žrtv tudi vživilo in obdržalo.

Cuda vseh čudov, pa nisem niti opazil v tem listu kakega komunističnega "bab-bava", pač pa v dobrem demokratičnem duhu pisani slovenski list. Nobene protiverske gonje, kot nam to hočejo pokazati nekateri ameriško-slovenski fajmoštri in patrioti okrog "A. D.", ki blufajo svoje nevedne narodnike in se dvere kot jesiharji proti sedanji jugoslovanski vladi, katera je storila red pred izkoričevanjem delavsko - kmečkega ljudstva. Razni kolonarji v "A. D." hočejo preslepit svoje čitalce, da gre vse proti veri, vse proti cerkvi itd. Slo pa bo male proti cerkvenemu "real estate", ker tega je cerkev v Jugoslaviji lastovala do 40 odstotkov, kar ni več kot pošteno, da se vso to najlepšo zemljo zapleni in da ljudstvo, da jo obdeluje zase. Kot razvidno, je jugoslovanska vlada dovolila lastovati le do 5 akrov vsaki fari, kar je še to preveč. Marsikateri kmet je še ne bo imel niti polovico toliko v vkljub svoji veliki družini, bo moral izhajati in živeti, dočim so pri farah po en, duhoven in kuharca, za dva človeka bo pa dovolj, koncem konca pa je Krestus rekel: "da kraljestvo tega sveta ni naš", torej zakaj tako vptite za ta posestva!

Ti kolonarji v "A. D." se takoj zanimajo in pretvarjajo poročila o raznih umorih od strani partizanov, ko dobro vedo, da je bilo ravno obratno, da so oni morili in to v imenu Boga. Njih načelo je bilo "V imenu Boga umri prokleti partizan, ali pa "za pet Kristusovih božjih ran, umri prokleti partizan".

S temi gesli so morili nedolžne žene in dekleta, otroke, starčke, in to vse, ker so bili nahujskani od tistih izdajalcev svojega naroda, katerim je bilo več za Rim in pod kriknjo, da je vera v nevarnosti.

Izdajali ste ne samo domaćine, pač pa celo ameriške vojake, ki so po naključju pristali na slovensko zemljo. Držali so jih zaprte v farovžih toliko časa, da je prišel gestapo po njih, itd. Zadaj tudi tega ne po veste svojim čitalcem? Zakaj ne vse želijo vse dobiti v svojih prsih srce in čut do trpečja naroda. In tudi tu v tej naši domovini jih je nekaj med nami, ki vam ne sledijo. Taki so duhovniki, ki jim ljudstvo lahko sledi, zato jim pričnane!

Torej nič takega ne očamamo v došlih slovenskih listih iz domovine, o kakem bavbavskem komunizmu, ali kakem boju in zatiranju proti veri. V demokratični federativni Jugoslaviji bo za vse enaka pravica, in tako tudi za slovenski veren rod. Nič se ne hudujte zato, če je šel križ iz šolskih soban, in da se je nadomestilo z sliko Titu. Saj tudi tu v tej deželi vidimo slike naših predsednikov. Preje smo videli razstavljeni sliko našega velikega Roosevelta, ki je bil v vaših očeh tudi slike našega predsednika Trumana. Tako je prav.

Sicer je res, da je usoda tržaškega vprašanja in Primorja še vedno v rokah angleškega in svetovnega imperializma. Se nič ne vemo, kako bo odločila ministrska konferenca glede tega. Zadnje čase, in to že nekaj mesecov, se močno ruvari proti Jugoslaviji, katero se hoče pokazati kot sovražnico, Italijo pa kot našo zaveznico. Tako dela sedaj ta umazana svetovna diplomacija, ki je že pozabilna na ogromne žrtve, katere je doprineslo ljudstvo jugoslovanskemu narodu. In v tej resni uridločitve, pa ti klerofašisti in prodane duše okrog "A. D." in Staljova junja v Milwaukee, pomagajo prilivati k sovražnu proti demokratični vlad Jugoslavije. Vsa ta sovražna propaganda, ki jo počenjajo ti ljudi na povelje Vatikana, dela veliko krivico poštenemu ljudstvu. Kakor so peli in pojoščili španškemu diktatorju Francotu, ki nosi blagoslov Vatikana in vse svetovne reakcije, tako tudi sedaj pri rešitvi Jugoslavije in njenega vprašanja Trsta in slovenskega Primorja. Nikjer, nismo še videli zapisane kaj v prid tem primorskим rojakom, ne v preteklosti in ne sedaj, ki bi mislio na združitev slovenskega naroda v okvirju demokratične Jugoslavije. Ti elementi danes tulijo kot jesiharji proti Titu, ker so jugo-

slovenski narodi sami storili obračun ne le z zunanjim sovražnikom, pač pa tudi z domaćim, med katere spadajo dopsuni z urednikom vred pri "A. D.", pa se branite imena "izdajalci" in se ga otepate. Kaj ste to pošteno, da se je slovensko ljudstvo odkričalo takega fašista, kot je bil v talarju goriški škof Margetti, ki je tako kruštu delal s svojimi lastnimi kolegi, slovenskimi duhovniki na Goriškem, ki je še pred padcem Italije izdal pastirski list, da se mora stati za zatirajočo materto Italijo? Ljudstvo je bilo prisiljeno zavžiti toliko recinovtega olja za ono Italijo, katera ni celo slovenski ženici, ki ni znala drugega jezika, dovolila tistega Boga v svojem jeziku. Zakaj se ne poglobite v takva vprašanja in jih poveste svojim bralcem??

Vam se največ gre zato, ker ne boste mogli več vladati in izkoričevati naroda, kot ste ga bili to vajeni v preteklosti. Ni ste vredni, da se bi sploh imenovali Slovence, niste vredni tudi pljunka v obraz od poštenih slovenskih ljudi, kateri hočete še vedno barbat, in blufat, namesto da bi to vašo čredo, katera vam sledi, vrgajali v demokratičen duh, pa jo slepite in vjavljate ter blufate. Pomnite to, da vsa ta umazanija, katero propagirate svojim čitalcem, pride tudi v roke imperialistične reakcije, ki se vam lahko pomilovalno smehlja, ko vas ima na svoji strani, ker ji vršite tako dobro plačano delo.

Mar je vera v tej deželi v nevarnosti, ko ni spojena z državo, ko je ločena od države, kakršne korake je povzela tudi jugoslovanska vlada? Vam sicer ni za demokracijo, vam je seveda vedno že za starci red, red izkoričanja, in to vse v imenu vere in cerkve. Ta doba je vedno v teh štirih letih občutje in v vojni pri nas, kar je vredno, da se pojavi v nekaj občutju. Nič ne je žrtvoval svoje življenje za oltar domovine, kajti po poslužili domačih izdajalce

23. septembra, 1945

ENAKOPRAVNOST

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

ga mi povej, Roža," je šepnil. "Cutil bi rad, da veš, kako rad te nosim. Ali znaš povedati kaj takega?"

"Vem, Harro. Nesel si me kakor orjak Krištof iz cerkve v Erfurtu Jezuščka. Ali je prav?"

Nasmehnil se je.

"Vedel sem, da najdeš zmetrom pravo, najlepše."

In posadil jo je na njen ležalni stol pod zlato lipo na Lipo vrem griču.

"Tako lepo toplo je še, Roža. Dobro ti bo delo, če se bo šlahko tu odpočila."

Položil jo je med pisane blazine in naravnal svilo okoli njene vitkega telesa. Pri tem so se njegove roke dotaknile njene nog v mehkih, odprtih zlatih čevljih.

"Roža, hladna si. Čakaj, odoji ti bom prinesel."

"Ne, ljubi, ni treba. Saj ne veš, kako me takšna odeja tišči, tlači . . ."

"Roža, toda twoje noge so mrzle kakor led."

"Pusti jih, naj bodo mrzle. Zdaj me nič več ne bole."

"Ali so tebole? Twoje uboge noge?"

"Da," reče skoraj svečano. "Hudo so me bole. Zdaj pa počivajo. Ne drami jih spet."

In Harro mora popustiti. Roži se vidi, da bi rada zaspala. Harro si misli: "Ko bo zaspala, jih bom zagnril noge."

"Utrujena sem Harro . . . Ta-ro utrujena . . . Vzemim me v svojše roke! Poglej, kako prihajajo lepi listi k meni!" Smehla se in gleda v lipo. Listi se tragajo, sučejo in motoglavno padajo na njen svetlo obleko.

"Clovek bi kar zaspal, ko jih gleda."

In kako lepo jo drži Harro v rokah. "Kako mirna je zdaj," si misli, "in ta strašni vihar noči! Pa se bo še vračal ta vihar, zmerom iznova, tako dolgo, dokler ji ne bo izplil poslednjih moči. Počasi bomo ob njem vstopili. Ali bo Giselin pajčolan zmerom pripravljen? Za nedoumljivo, ki mu ne moremo ukazovati; ki ga ne moremo preprositi, ampak moramo v počasnosti nanj čakati."

In zdaj Rožamarija res zaspi, toda iznenada spet odpre oči, ki so že čisto zasanjene.

"Lepo je bilo pri tebi, Harro," reče, "pod pajčolonom Giselen."

Receives Honor—Expected Blame

"The general and his lady," shown in Washington, shortly after their happy reunion. General Wainwright stated that all the time he was a prisoner in Japanese camps, he thought the American public would hold him responsible for the fall of the Philippines. The honors heaped upon him by the nation came as a gratifying surprise to America's No. 1 hero.

Mislil je, da govori o njegovi slikici.

"Tiho, tiho, najdražja," ji šepne, in njegove ustnice se dotaknejo njenega hladnega čela. "Zaspi zdaj!"

In potem Rožamarija resnično zaspi. Toda njena glava je tako omahnila na njegove prsi, da se ne upa potegniti svoje roke izpod nje, ker bi se zbudila.

Njene hladne noge v strahu pokrije, in zavil jih je vse in njeno obleko. Toda Rožamarija se potem v spanju iznenada iztegne in spet pogledajo noge na dan.

"Zlati čevlji veselja," zavzdihne grecko. "Kar pride zdaj, bo pekel," si misli. Zdi se mu, da Roža kar pregloboko spi. Ko se bo zbudila, se bo spet začelo njenо trpljenje. Hyalezen bi moral biti prav za prav za vsak trenutek, ki ga prespi. Teta Ulrika se prikaže pri steklenih vratih, toda Harro ji odkima. In listi plešejo z lipe, pokrivajo stare kamenite plošče, ki so jih nekoč orosile solze čarovnice . . . Padajo na belo obleko, na zlate lase . . .

Tedaj pride spet Ulrika. Pogni je. Približa se z opreznimi koraki, toda listi pod njennimi nogami le šume, da mora Harro nagubati čelo. Skloni se, položi roko na zlate čevlje, zdrne se, prime roko, ki visi navzdol, in ustnice ji zadrgeta.

"Harro, moj ubogi Harra, o, moj ubogi Harro!" vzklinke z glasom, ki da slutiti več kakor upanje, "O, ubogi moj Harro!"

Harro se strese, razume. Zdi se mu, kakor bi se bila ledeno mrzla roka dotaknila njegovega srca in ga stisnila. Potegne roko izpod nje, nič več je ne pogleda. Opteče se proti kamenitemu nasipu . . . tu omahne in pada z glavo na ploščo . . . Hrmeča, daveča groza . . . prepadi ob katerem strmi duša v nedogledne globine, se odpre pred njim . . . Tedaj se ga dotakne tetina roka.

"Harro, pojdi in poglej jo. Poidi, moj sin, moj ubogi sin . . . Lažje ti bo potem . . ."

"Ne morem," zastoka, "nikoli več . . . nikoli več . . ."

"Moraš, najdražji . . . moraš jo videti, potem ne boš več tako trpel."

Tedaj se dvigne in se spet opteče . . . teta Ulrika ga mora s svojimi močnimi rokami podpirati . . . glavo ji nasloni na ramo. Vso svojo moč potrebuje uboga teta, da lahko nese svoje breme.

Krč gá trese. "Pusti me," rodi, "nikoli več . . . nikoli več."

"Tja poglej," mu ukaže Uli.

Divji krikne v bolečini kakor ranjena zver. Skoraj boriti se mora ona z njim, potem pa le dvigne obraz izza dlani.

Tu leži mirno in svečano njenega Roža. Poslednji skrivnostni nasmešek je na njihih ust-

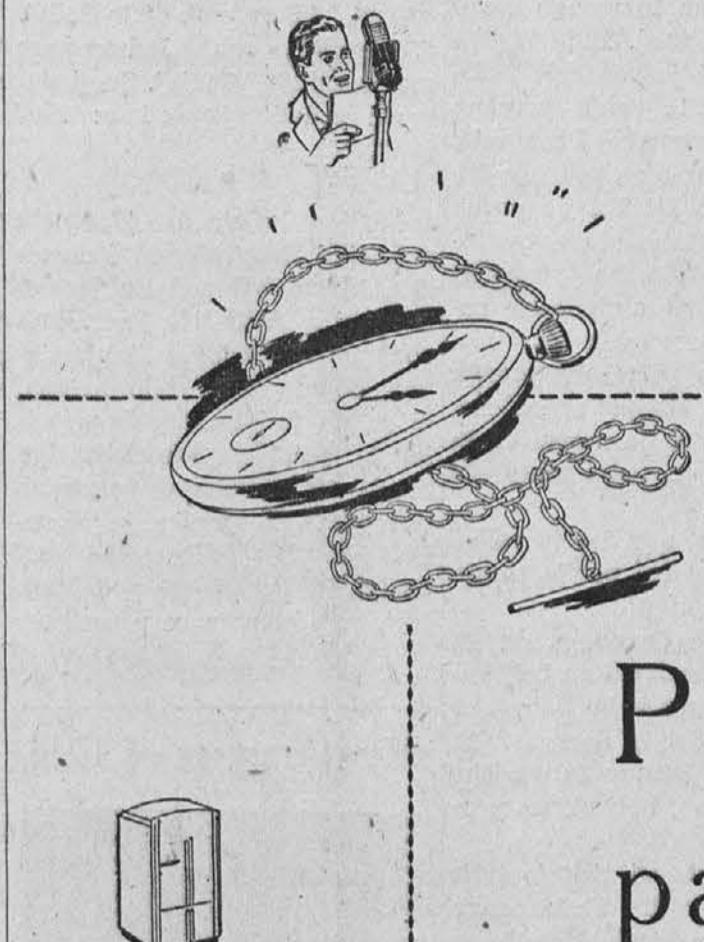
"Harro, moj sin . . . Pomisli, Roža ne trpi več . . . nobene bolečine ne čuti več . . . Kako si jo osrečil, svojo Rožo! V dvojih rokah je umrla . . . poglej njen poslednji nasmešek . . . Tako si jo nesel v njen nebeski vrt."

"Moja Roža, moja Roža," šep-

ne in tedaj pada čezenj tiho in skrivnostno Giselin pajčolan —

Bergerjeva je opravila svojo dolžnost. Če pridejo drugi, gre Harro za tako dolgo, dokler ne odidejo, v sosedno dvorano s stebri. Tam sedi Mart, opt ob stebri. V roki ima svojo staro pesmarico in njegova kuštrava glava je globoko sklonjena.

(Dalje prihodnjič)

Počakajte . . . in pametno storite!

TO JE NAMEN ZA VARSTVO

VAS, NAŠIH ODJEMALCEV

Naš poklic je prodajati blago. Toda naš poklic je tudi gledati na to, da so naši odjemalci zadovoljni. Zato vas Grdinova prodajalna s pohištvo urgira, da premislite . . . če je bilo kdaj pametno nekaj kupiti, "ne da bi stvar prej videli"?

Nas se je vprašalo, naj vzamemo naročila vnaprej za pralnike, ledenece, radije in druge take udobnosti za dom, čeprav nimamo še vzorcev za kazati.

Nekateri izmed vas ste pripravljeni kupiti stvar, ki je še niste videli, toda mi vam priporočamo, da čakate na izbiro. Ako MI ne kupimo ne da bi stvar videli, mislimo, da nimamo pravice vprašati VAS storiti nekaj takega. Počakajte, da lahko VIDITE blago, ki ga želite kupiti!

GRDINOVI so prej imeli in bodo zopet kmalu imeli veliko zalogo teh hišnih potrebščin, vključno najbolj znanih izdelkov, na katere čakate. Zato, čeprav radi vzamemo vaše ime, pa vas NE BOMO silili, da kupite blago, dokler niste videli vzorca.

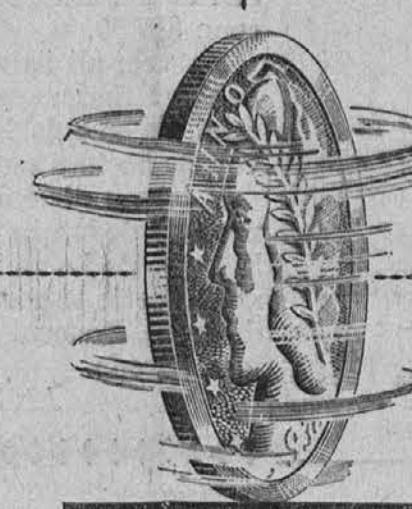
Mi vas bomo obvestili, kadar bomo imeli blago na prodaj . . . kot vam tudi povedali, kdaj vam lahko pripeljemo na dom. Po našem mnenju je to najbolj poštena posluga, ki vam jo moremo dati.

A. Grdina in Sinovi

TRGOVCI ZA
WESTINGHOUSE - MAYTAG - UNIVERSAL -
GRAND - APEX

6019 St. Clair Ave.

15301 Waterloo Rd.

Slike iz osvobodilne borbe v Sloveniji

Partizanske tiskarne v Sloveniji

Izdal Propagandni oddelek Glavnega štaba Narodne osvobodilne vojske in Partizanskih odredov Slovenije

(Nadaljevanje)

Po kosiu smo vložili letake, poziv Rdečega križa za nabiralno akcijo. Do časa, ko je bilo treba pripraviti stroj za posebno izdajo 'Slovenskega poročevalca', smo napravili 3,500 letakov. Natančno sem preračunal vmesni material in ga zbral, da ga bomo takrat, ko prideva obe strani iz stavnice, samo vložili in sprli. Na ta način bo trajalo spiranje komaj tri minute. Tovariš Ciril je prevlekel cilinder, tovarniš Fiks pa je uredil izlaganje. Stroj je bil v desetih minutah pripravljen. Zdaj pa brž v stavnicu, da bomo strani odnesli v stroj takoj, ko bodo pripravljene. V stavnicu so medtem izvršili ogromno delo. Pokleni stavci in širje tovariši, ki so se izučili v teku te vojne pri nas, so v osmih urah razmetali skoraj dve strani 'Ljudske pravice', to se pravi, razmestili so okrog 30,000 črk po predalčkih, v tem času 40,000 črk znova postavili, pregledali, popravili vse napake in posamezne članke pravilno razmestili.

Obe strani 'Slovenskega poročevalca' sta bili pripravljeni. Previdno smo jih zanesli v strojnočko, jih srečno spravili v stroj ter odtisnili. Prvi odtis smo še enkrat odnesli v stavnicu, da ga še enkrat pregledajo. Napravili smo še dva odtisa, prvega za izdelavo priprave, drugega za ureditev registra. Tovariš Pleško Srečko — Fiks je zaznamoval črke, ki so bile prebledo odtisnjene. Ciril jih je pregledal, sam pa sem uravnal strani, da so priše točno na sredo in na pravilno višino. Vse to je bilo narejeno in rekordnem času 10 minut. Brž pripravimo stroj in medtem, ko smo delali nove 'dobre odtise kar na roko, so v centrali vključili električni motor in hip nato smo že tiskali.

Zdaj je bila parola: nič ustavljal! Vsak zastoj pomeni deset do dvajset izgubljenih odtisov. Nenadoma pa se je začel stroj ustavljal, dokler se ni končno ustavljal. Zastoj v centrali! Kdo ve, koliko časa bo še stal. Poselna izdaja ne bo šla v zadostni količini naprej! Kaj če bi stroj vrteli na roko? Že sem bil pri kolesu, se uprl vanj in naš 4 metre dolgi brzotiskalni stroj je ubogljivo požiral papir in izlagal 'Slovenskega poročevalca'. Kmalu je spet prišla iz centrale vest, da lahko poženemo motor.

Vsako polo je bilo treba spustiti štirikrat skozi stroj, da je bil ves papir potiskan. Komaj je bilo narejenih 50 končnih odtisov, jih je tovariš Viktor pobral iz stroja in prezreal. Tovariši in tovarišice so planili od svojega dela in v hipu se bile vse številke preganjene. Ekspedit jih je že lahko začel urejati po naslovih. Pole so jemali iz stroja kakor hitro se jih je nabralo okrog 50. Tisti večer smo stiskali in odpolvali več kot 1,600 izvodov posebne izdaje 'Slovenskega poročevalca'.

Posebnost obeh centralnih tiskarn je tisk lirskega bona, našega novega denarja. Tisk je izvršen tako dobro, kot da je ta denar napravljen v moderni tiskarni. Obe centralni tiskarni imata svoji knjigoveznici, ki sta opremljeni z vsemi potrebnimi stroji.

Centralni partizanski tiskarni delata na osvobojenem ozemlju. Kljub temu morata biti skriti, ker okupator in domači izdajalec bi tvegala vse, da bi ju uničila.

"Triglav" in "Partizanska tis-

meseč si je že vseh štirinajst primorskih okrožij postavilo svoje partizanske tiskarne.

Vzporedno z razvojem ciklostiških tiskarn se je razvijala prava partizanska tiskarna. V februarju 1944 leta je izšla prva tiskana številka "Ljudske pravice".

Ta številka je bila narejena z veliko muko. Vsako stran je bilo treba dvakrat staviti, ker črk je bilo na razpolago samo za polovico strani. Toda "Ljudska pravica" je vendarle izšla. Črke so bile sploh posebna ovira v slovenski Primorski. Italijani namreč ne poznajo šumecev (č, ž, š), kot jih poznajo slovenščina. Toda tudi ta težava se je rešila, ko je romalo iz Gorice mimo okupatorja celih 450 kg slovenskih črk.

Ko je bilo potrebam prvega tiskarskega stroja zadoščeno, je seveda želja po napredku in tudi potreba po tisku zahtevala še nov stroj.

In prišel je, nov, lep in velik! Napravil je dolgo pot iz Italije in sedaj je bil tu!

Bil je tako dragocen, da ga je bilo treba spraviti na bolj varen prostor, kot je bil tisti, kjer je tiskarna sedala doslej. Zato se je vršila selitev iz goriške okolice in nove, bolj skrite prostore.

V novi tiskarni tiskajo trije tiskarski stroji. Tiskarskega materialja je dovolj. Včasih ga je manjkalo majhnuem ciklostiško, danes velika tiskarna ni nikoli v težavah. Vsa Primorska jo podpira, prebujena Primorska, ki je spoznala pravo pot — pot oborožene borbe.

V novi tiskarni se tiska vsak dan nova številka "Partizanskega dnevnika". Izjavljena pravila so se ga oprijele še včerjajo. Saj je bila slovenska tiskana beseda na Primorskem in Istri, na Gorenjskem, Štajerskem in Koroškem. Te pokrajine so se ga oprijele še včerjajo. Saj je bila slovenska tiskana beseda na Primorskem in Istri pod italijanskim fašizmom, in na Koroškem, ki je živel v Avstriji, skoraj do kraja zatrita. Štajerska in Gorenjska sta dobili z novim tiskom potrdilo svoje veri, da nacistične grmade slovenske tiskane besede ne morejo uničiti.

Prva ciklostilska tiskarna na Primorskem je bila postavljena v februarju 1942 v Gorici. Tačkoj je dobila značaj pokrajinske tiskarne za Primorsko. Že po nekaj mesecih sta ji pri delu prisločili na pomoč še dve ciklostilske tiskarne, ki sta bili postavljeni v goriški okolici. V okolici Postojne je že v tem letu delala četrtta, v Laškem okraju pa peta ciklostilska tiskarna.

Vse primorske tiskarne so delale v zelo težkih razmerah. Saj je cela armada fašistov posebno v vojnih letih s podvojeno silo pregnala slovenske Primorce. To so leta, ko jih je v tej pokrajini preživel le malo ljudi, ki ne bi bili deležni italijanske internacije. Vkljub temu ni bila odkrita niti ena partizanska tiskarna.

Ob italijanski kapitulaciji se je Primorska vzradovala kot otrok. Vse je čutilo, da se je zgodilo nekak odločilnega. Venjar kapitulacijo sama na razvoj tiska bistveno ni vplivala, smer dela je bila obrnjena predvsem v mobilizacijo za Narodno osvobodilno vojsko Jugoslavije.

Po veselih dneh je prišla nemška ofenziva. To je bila pozna jesen 1943. Partizanske tiskarne so izredno trpele. Skoraj vse so bile odkrite, razbite in požgane.

Doba po nemški ofenzivi je doba novega razvoja partizanskega tiska na Primorskem.

Komaj so minili širje tedni in že so delale tri nove ciklostilske tiskarne. V naslednjih

Ride 1,200 Miles on Horses

Photo shows Virginia Conradson and Eileen Holt, who rode from Los Angeles to Stoneham, Colo. They traveled the 1,200 miles at the rate of 30 to 35 miles a day, sleeping by the roadside at night in bedrolls. Their horses wore out four sets of "unrationed" shoes, and were fed breakfast oats during a large part of the trip through Arizona.

LIVARSKI DELAVCI

MOLDERS, POURERS, TEŽAKI

48 ur tedensko

Stalno delo. Plača od ure in piece work

TAYLOR & BOGGIS FOUNDRY

1261 BABBITT RD.

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparativ

NOVA IZDAJA
Angleško-slovenski besednjak

(English-Slovene Dictionary)

Sestavil Dr. F. J. Kern
Cena \$5.00

Dobi se v uradu
ENAKOPRAVNOSTI
6231 St. Clair Avenue

PREGLEJTE
žlebove—odtekališča—strehe
in naročite takoj
KAKOVOST IN IZDELAVO
WM. POWELL
16354 EUCLID AVE. pri IVANHOE
GL 4540

Dajte vaš fornez
sčistit sedaj. Boljša postrežba in boljše delo. Fornez in dimnik
sčičen po "vacuumu."
\$4 do \$6

National Heating Co.
Postrežba širom mesta
FAirmount 6516

CVETLICE ZA VSE SLUČAJE
Venci, šopki, corsages itd.
DELL BRAMLEY
FLORAL SHOPPE
1264 East 71st Street
nasproti cerkve sv. Franšiška
HENDERSON 0750

KADAR RABITE
zobozdravniško
oskrbo

POJDITE K ZANESLJIVEMU
ZOBODZRAVNiku

Naš urad se nahaja na enem prostoru že 25 let. Za prvi obisk ni treba določiti čas—pridite kadarkoli—pozneje pa se bo delo, kakšnokoli želite v zobozdravniški stroki, izvršilo ob času ko vam bo najbolj prikladen.

PRVOVRSTNO DELO PO ZMERNIH CENAH. VAM NAPRVI

DR. J. V. ZUPNIK
6131 St. Clair Ave.

v posloju North American banke
VHOD NA STRANI E. 62 ST.

Zavarovalnino

proti
ognju, tativni,
avtomobilskim nesrečam
itd.

preskrbi
JANKO N. ROGELJ
6208 SCHADE AVE.
POKLICITVE:

EDicott 0718

OGLAŠAJTE V —
"ENAKOPRAVNOSTI"

Behind
Your Bonds
Lies the Might of America

Mali oglasi

ZA DELAVCE
za snaženje uradov
šču downtown nahajajo
poslopja. Ob večernih
čas ali delni čas. Del
ča od ure. Stalno delo
bi 360
HANNA BLDO
14th & Euclid

LIVAR
IZBORNA PRILIKA
National Malleable
& Steel
Casting Co.

THE NATIONAL
MALLEABLE
STEEL CASTING
10590 Quincy

DELATJE V
MODERNEMU POSLOVU
THE TELEPHONE
potrebujete
Downtown poslo
Stalno delo—Del
Polni ali del
6 večerov v t
5:10 do 1:40
Zglasite se
Employment
700 Prospect Ave.
od 8. zj. do 5. pop
razven ob nedelj

THE OHIO
TELEPHONE
Išče se
ZIDARJE IN
Dobra pla
Kdor se zanima
oglaši na
960 E. 185 S.

KATRIN
vam bo preukrojil
re klobuke ter inde
klobuke iz koz
6026 ST. CLAIR

Hija
za eno družino, 5 soh
mentiran driveway, v dobre
po zmerni cen. Vsi
Mrs. Batich, 661 E.
5171.

M. Blasko
se priporoča
POPRAVLJANJE
VRSTNIH
Cena zmerna in delo
5801 St. Clair
HE 2822

MOUNTAINS OF ORE
Three Minnesota iron ranges produce 40 million tons of ore valued at \$40,000,000 annually. Over 15,000 persons free the ore from virgin hills and 10,000 more transport it. Millions of tons of low grade and mixed ores remain to add wealth to the Nation, as speedily as it can be mined and processed. They constitute concrete resources behind your Bonds.
U. S. Treasury Department